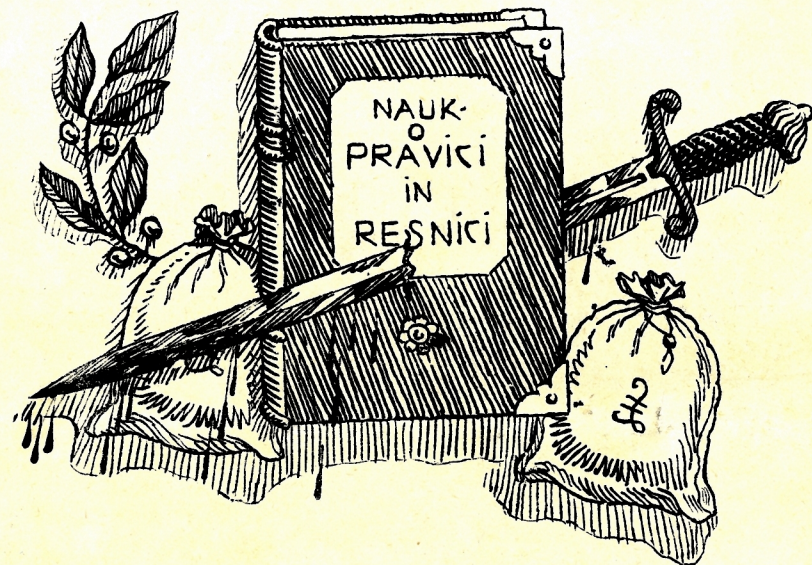

Henrik
Smrekar,
- črnovojnik.

1979
Založništvo
umetniška
propaganda
Ljubljana.

Lit. J. Blaznika Nasl. Ljubljana.

"Človeško življenje je kakor vojaška srajca.
Kratko in - pos-ano!" (Pronto po "Simplicissimu")

Uvodnega leta 1914 je tudi H. Smrekarja zadala prilika,
da si poišče tornistro, v kateri je bila skrita marsalska palica.

Na prvem prebiranju
črnavojnikov so dali izveden-
ci H. S. in obvezno dovoljenje
za ubijanje talcozvarnih -
"sovražnikov".

M. Pregelj je trdil, da je bil
H. S. potrjen, ker je preprosto
gledal.

Nekdo pa je bil potrjen, ker
je zdravnikova vinjanka
prelato vlekla.

H. S. je prisegel in sklenil,
da boe dosledno varovati -
svojo jugoslovansko čast.

Za vproklic k vojakom se
je temeljito pripravljaj s
6 tedenskim stradanjem,
s pretiranimi, užitki, s trdim
delom in s krepkim prekli-
njanjem v vlažne Avstrije.

15. febr. 15 je bil v "enoletnega pro-
stovoljca" "faneja" preobloven.

Na prezentaciji se je izkazalo na
njem in na tovarstih, koliko bolezn
more en sam človek prenašati, ne da bi
na svojem zdravju količkaj škodo trpel.

Uljudno poročilo, naj postane, če je
ne general, pa vsaj Verescajn II., je
nehvaležno odklonil.

H. S. jeva fantazija ni potrebovala
realnosti, saj je že pred vproklicem k
vojakom izdelal po naročilu, katoliške
biskuparne v Ljubljani vojne risbe tako
groznega značaja, da so naročitelji
preblishovali od strahu, - češ da vojna
venčarke ne more biti tako strašna.

Življenje v "cukrnfabriki" je bilo zabavno. Uniforma je nekatere tovariše v nekaj dneh prečarala iz srditih sovražnikov Avstrije v vnete vojske "patrisjote". Neki mitelj pa je "Exercierreglement" že kar s seboj prinesel.

Vrvenje pred "cukrnfabriko" je bilo pitano. Kdor je videl te buke činovnikov, je moral biti prepričan, da bo Mme Avstrija postijo izgubila.

Veselih intermezgov ni manjkalo. Tako je n.pr. nekoga dne skočil obupan činovnik v Ljubljano in se je sam za večno superarbi trinal. Tovarši so ga zavidali.

H.S. je nekaj dni spretno premetaval svoj "Kolee" v jezju in snegu — za sport.

Le povelja: "Brust heraus!" ni mogel zadovoljivo izvršiti, — kajti, če je pokazal prsa, mu je zmanjkalo hrčta.

Ko so pa zahtevali, naj se liki Kaca plazi po Trebuhu v blatu in v plundri, je dejal: "Zapik!"

Ker je po sreči vendarle iztaknil vsaj sijajno bronchitis, se je zadovoljen podal na maršno vizito. Tam so pripravili homeopatično. Kak bolnik je dobil žličico vodnega "blažnega žegur".

Ker se H.S. ni hotel zadovoljiti z "3 Tage liegen", je poslal prijatelja — medicina, trdega Madžara na mesto onega "mulca", ki ga je hotel s to malo koncesijo odpraviti.

H.S. je v prijetnem ngetu preležal 6 dni. Tovariši so bili med tem ožgnani v Bpeže, H.S. pa je imel proste roke. ~ V sonho „Konstanzunge“ si je izbral zdravnika, ki je že prej opozorjen H.S. oblesenega preiskal. Izmed od zdravnikov pomirjenih bolni si je izbral najsimpatičnejše in je zapisnikarja diktiral svojo popolno nemožnost za vsako vojaško službo. Godili so se čudeži: bolni so bili zdravi, zdravi so bili bolni.

H.S. je dobil dopust da novembra 1915. Ker pa avstr. versolomnost ni zaupal, je prijatelja v vojaški pisarni posvaril, naj mu ne kvarijo veselja pred dobešenim terminom.

Pozivnice za 1. maj H.S. res ni prejel.

Med tem je detektivistov ovarstvo ovinčilo bujne. Je cvetelo. Mož ženi ni zaupal - po pravici, niti ženamojine, - prijatelj je zvestega, takisto prepričan, ne pa prijatelja gledal kri vo - nezaujno.

Kdor je spregovoril za Avstrijo, je bil sumljiv, Kdor je mobil, je bil najsumljiviji.

je zmiral zoper Avstrijo, je bil sumljiviji, Kdor je mobil, je bil najsumljiviji. Skratka, človek se sam sebi ni zaupal, da se nemarno sam ne ovari.

Ženska obet se je bahotno razpasla; vojni vihar je razdeval deviske vence, priljubljenih, več ali manj nedistingviranih tujcev ni manjkalo. Babice so imele polne roke dela.

Svetniki v cerkvah so se dolgočasili; ženske so pile za žive in mrtve, več ji del žena od veselja, manjši del pa od žalosti, ker mož ni bilo doma.

Bog, mamka boja in vsi svetniki in svetnice so preslišali marsikatero - nikro javno žalitev svoje časti.

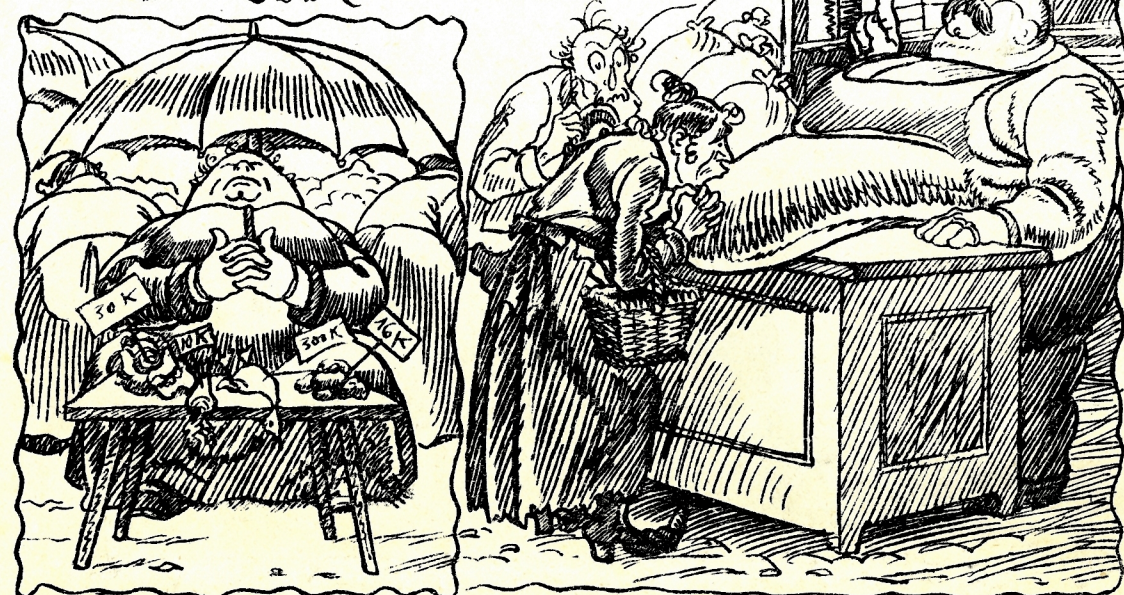

Obiskal nas je vojni Kruh in druge nadloge. Oblastniki so nam
dajali malo (razum naredb in odredb), zahtevali nezmerno.

Suhi baje je pil Kri neškodljivih zdrav-
ljans po zaslugi degeneriranih vojaških
sadištev. (Škodljivi so bili vri na vladi.)

Vernim častilcem boga Kapri tala so rastle
blagajne, trebuh in prevzetnost.

Švalbi, ki so se malo prej že jeli zanimati za lepoto slovanskih jezikov, so tri-
umfirali, rodoljubi so upali in obupavali, veljaki - politiki so paradi-
rali z avstr. patrijotskimi maskami.

H. S. pa je kajen slavnim avstr. in nemškim značam žvižgal, pope-
val in popival z družbo ali kar sam.

4. avgusta sta prišla 2 moža s policije H. S. je "ateli" pospravljati, čes da
je zagrešil nebroj anti-patrijotičnih zločinov - v šiki in besedi.

H. S. jima je uslužno pomagal. Ker je zahteval skrajno natančnost, sta se
moža ogorčena opravičila, da jima opravek ne gre od srca.

Nato sta moža H. S. ja spremila na policijo k dr. Skublu. - Anonimna
ovadba je H. S. ja očitala razum umora lastne matere vse močnejše zločine.
Dokaz za njih možnost je bil H. S. jev policijsko dokazani alkoholizem.

Nato so H. S. ja internirali.

V policijskem zaporu so ga skušali dres-
sirati za služkinjo. (NB! standesgemäß!)
Poldrugi dan je posnimal dva Kletki.

Diskreten policist je H. S. ja po ovinkih odvedel na ljublj. grad. Tu je H. S. 4
dni bolhe dresiral. Lastke mu se ga kot zakuknjenegea fugorlovana niso
upale lotiti. Poslušal je godbo ruskih lopat, ki so jih vjetniki - sta-
lijani na dvorišču natikali, in blagno tulenje lastnih ranjencev, ki so
jih baje brez narkoze operirali.

Hrane ni mogel definirati. Najbolj je bila podobna razrezanemu
kuhinjskim curjam v omaki iz pomij in iz cestnega blata.

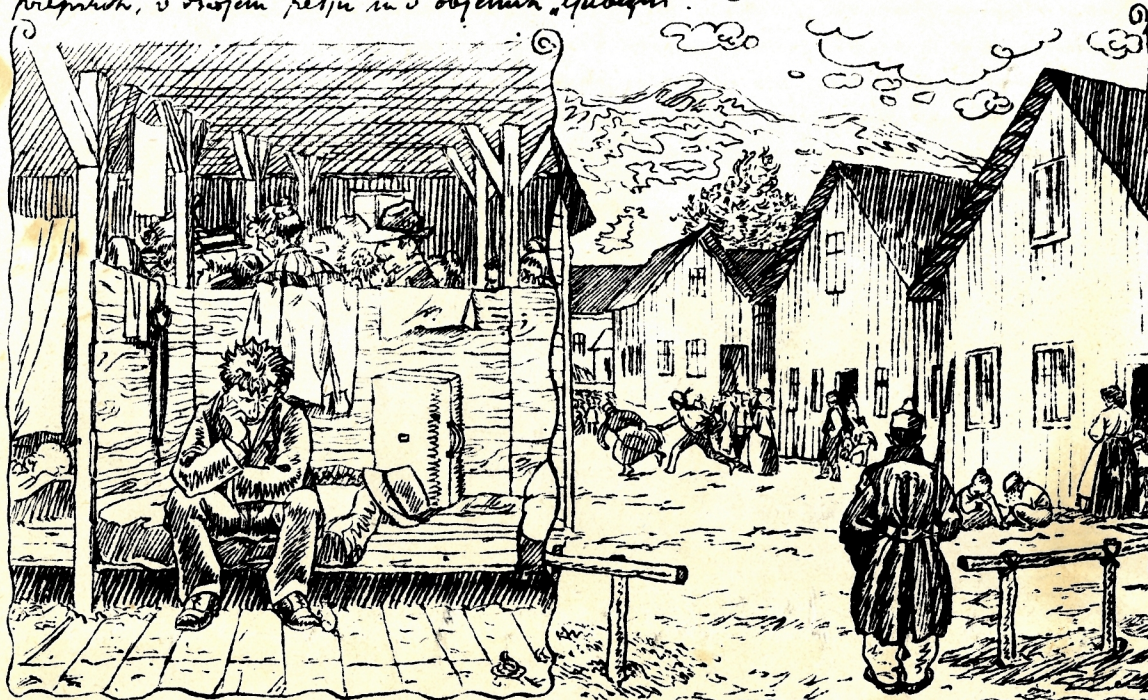
Z zanimivo družino so gnali H.
S. ja naprej v Waarno pri Lipnici.

V Tanku šnji stoji, se je premetaval 2 moža. Tudi stannin su preklinjal kričanje bolnega otroka, ki je „na suco“ drugo jutro dal slovo vsem nadaljnjim nžitkom tega življenja.

Strazar je tulečo mater tolažil: „Na, wegn a por Kilo Fleisch so. a 4/10 mer!“

Zapeta človeška čreva je tavala naokrog in vtapljala svojo bol v vnu, v preprih, v dvojem petju in v objemih „Gubegri“.

Z razdraženo veselino Lahani (imenu na -ish) se je H. S. nato v živosinskem vagonu blizal neznanemu Kostnemu cilja. Solidarnost je bila neomejena. Gima žipiki pasnatelj in bankir sta se, pristo in presrečno zabavala z notoričnim vloviscem.

Ker se H. S. „strijini“ ni znal memiti po lastko („svabčino“ je zametal) ter se zabaval z opazovanjem svoje družbe in se le tu in tam srecno razumljenemu lastkenu dostipni nasmetnil, — so ga smetnili za „spijo“. Dva izrazita krišni- nalna tica sta naperila zoper H. S. nekaj jasnih groženj. Da jim dokaze svoj pravi „poklic“, H. S. vrže s par potezami nekaj opazovanih obrazov kar med vožnjo v svoj notes. „Preciso, preciso!“ Situacija rešena. Odšlo je vse.

Preko Oberhollabrunna naslednji dan peš-izlet v Engersdorf. Slovesen sprejem: „Wie Sie sich alle gleich kennen! San schon J. Richtigen! Zsamtaschiaßn sollt' ma do ganze Banda mitanand!“ je dejal možni strazar.

Družba je bila nepopisno mešana. Doktorji in bankirji, morileci in tatovi, prostitutke vseh kalibrov in menihi, umetniki in trgovci i. t. d.

Okrog Kostanja na dvorišču se je v hipu zbral cel vrt izbranih coetov iz tuziš- kega albina glocinca. „La bella bestia“ je predsedovala. Vsem dobro znani tajni policisti so se v napeti zadregi smolili okrog internirancev.

Vladal je popoln, več ali manj diskreten komünizem. Se nohte bi ti bili brez bolečin sneli raz prostov, da so jih mogli porabiti.

© Vlak dan so družbo „sortirali“. „Krema“ je ostala v Engersdorfu, ostale so o razna druga taborišča odpremili.

Po veseli vožnji je H. S. Končno dospel v Mittergrabern. (H. S. Končno dospel v Mittergrabern. ga nazivali „sldovis“ „Bauer“, „sin“ „Cim Diavolo“ „Lahon“ „Ba Tricci“ „del siamo“ „pach“ „vina se je mlt“)

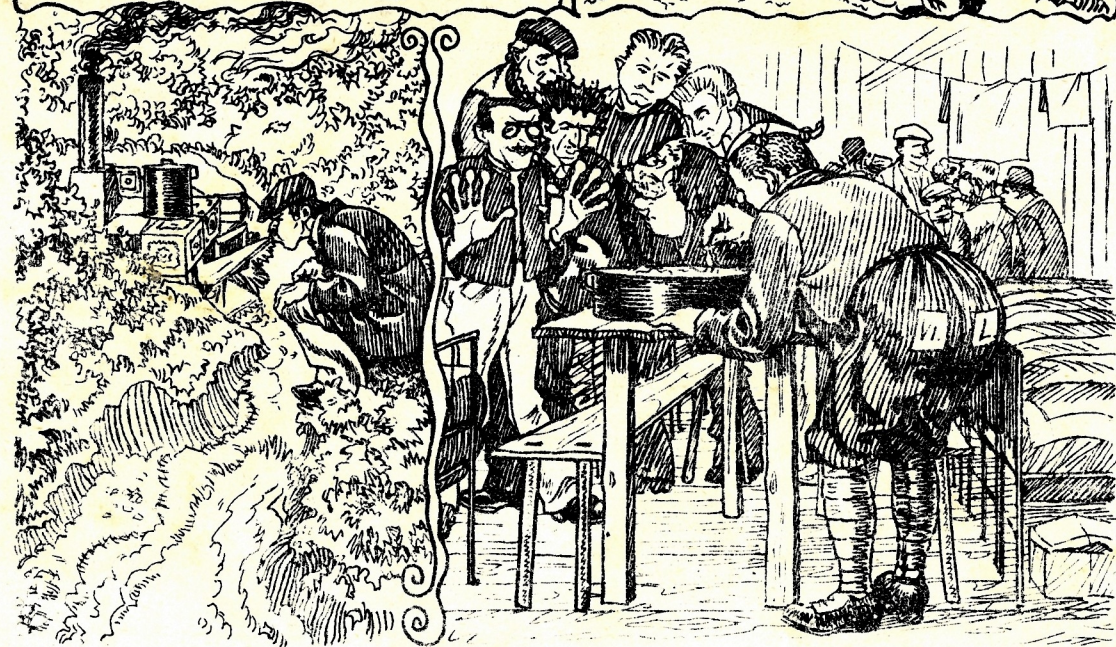

Za taboriščnimi plotovi ga je pozdravil široko se režeci obraz Vlad. Levstika in drugovi.

Zivljenje v tem taborišču ni bilo nezabavno.

P. Kompromisu i. „poveljnikom“ - rožn. stražnostrom vina ni manjkalo. (Zop. q. stražnostrom se je pri tem nekoliko zredil.) Hrana je bila vsaj toliko dobra, da je bil ljub. idetivisti. Koncipijent lahko po praoici neovščilju.

Občutljivi „tupini“ pa so si postavili na „prostora“ svoja zasebna vgrajitca. Plemeniti V. M. Zalar je grtoval vs svoje moči za telesni (tolomu tudi za dušeni) blagor slovenske Kolonije. Vlad. Levstikov golaz pa zasluži svetovno slavo. Da je Levstik postal Kuhar - Kralji bi se trgali zanj.

R. Pustoslavšek, „capo squadra“, - je bil vsako jutro podoban muni, ki se zaletova v uho. „Dignite se, za Boga“

Razburjenje vseh globokoga protiranja Nemcev na Rusko je bilo v slovanski Koloniji skrajno napeto. Vnemalo so se živahne debate med pesimisti in optimisti. Dr. J. Lah je vsak ruski poraz smatral za genijalno „prefrigano“ potezo Rusov (in antante sploh); F. Zgur, trgovec in pesnik, (vulgo „atjec Zgurok“) pa je venomer „jezzer-al“ in vzdihoval, - pomisljeval se je z jezo na Begazicu.

Včasih so zahrumele žive bitke med Lani in Slovani (ojin Slovenci). „Barbari“ sem, „porchi“ tja! Celo vojaška struža je bila včasih vznemirjena. Tudi italofili in italofobi so se marsikdaj neprijazno spogledovali.

V večernih urah so se s protikaravanjem vinskih Kozarcev glasile pro baraki po vrsti - marsikje za „Onam' onamo“, ruska himna i. t. d. (pohi so se jeli po svoje.)

Vladala je popolna svoboda govora, ki jo je posebno V. M. Zalar naj obširno izrabljal - na izredno veselje „atjeca Zguroka“.

H. S. je bil v takih tremitkih zlate jetniške svobode odkrito vesel in je ljubljancane pomiloval.

Nervoznost tovarišev je rastla in padala. Kadar je Vl. Levstik na svoji postelji otvoril svojo pisarno, - je bliskal z očmi in kazal vse svoje zobe, - se tiger bi bil stisnil rep med noze! Hu!!

Prenateno in neprestano drug ob drugem živeti, so se tovariši obnogo drugoga naveličavali, - si včasih malce pristudovali, - tu pa tam so se jeli že skoro sovražiti!

Zabavnih prigodt nemalo (posebno erotičnih in febrilnih) - ki jih pa moramo preskočiti, - proti vseh onemljenega obsega te brovirice, drugje pa

vsešč preobčutljivosti naših estetrov in moralistov. O teh zaševah vam bo močda Vl. Levstik hotel o priliki kaj povedati. (Meni se naši esteti in moralisti hreče smilijo.)

H. S. je kljub skrajni neprimerosti atelierja, ovekovečeval "svoje nesvarne tovarise in jih je iz gopleja človekoljubja zabaval z erotičnimi groteskami v risbi in besedi.

28. sept. zvečer je povabil žandarja H. S. na "spremembo zraka", na potovanje, (nequino Kam.) Prve trenutke je imel H. S. radi obilice svojih starih "grehov" zoper Austrijo zelo neprijetne občutke na svojem vratu.

Tovariši, posebno neki češki žurnalisti, so součestno-tapir-stveno sepečali med seboj.

Za hip je bilo najverjetnejše, da je H. S. jevo življenjske materii Austriji popolnoma odveč.

Pri poslovilnem kroku pa je H. S. nenadno popačila divja veselost, da se poskusi z avstr. rablji v boju.

H. S. je se malo pomislil, pa se mu je zagledalo, da gublja ne bo prevroča.

V častnem spremstvu "angela varuha", orožn. stražmojstra, ga je pot peljala v Jüdenburg k Kadim "fancow".

Spotoma tasi H. S. in "angeli varuh" dvorila s havanskimi vir-znalkami, s sadjem in piškoti.

Potovanje je bilo prijetno, brez skrbenj, da nikoli takó.

V Jüdenburgu so H. S. kot veliko dragocenost shranili v vo-jasnici. 100 oči je pazilo, da se mu kaj slabega ne pripeti.

Dруги dan je na marodni viziti dr. Tone famar odločil, da je H. S. spet spremembe zraka potreben.

Se isti dan ga je rekrut (v civilu konjski hlapec) z drugimi vred pu-nil v Scheifling (Zajflink).

Poveljnik Welka nekonzalescentos je bil v veliki zadregi. Debela poročilna pis-ma (z oznako p.v.) so mu glade H. S. nalagala težke skrbí. "Was soll ich machen mit dem Kerl? Gleich einsperren kann ich ihn nicht, also was?"

H. S. je bila prestopitev mej-garnizije strogo zabranjena.

Poveljniku se je zelo premitivno obcevanje H. S. z navadnimi rekruti silno sumljivo. Ko pa je proti temu mimel, ne da bi se bila posadka pprula, je bil nekoliko po-to-lazen.

Dasi so H. S. poveljniki (posebno nadporočnik, ljut German) neuljudno in ne-kateri tovarisi uljudno vabili na vojaško službo, — je H. S. z malimi izjemami so-slavno zbil le svojim civilnim nagonom.

Službeno je bil rekrut brez tako pomaknjen v geometrijski stan. Popraviti in dopolniti je moral načet tipa Zajtflink. (Datiiral je se izga časa Marije Terezije.)

Poskusom, ki so gasilili na ofic. sodelovanje pri patrij. priredbah, pa se je preui-stvno izvil. Nekot. je tako prireditel ali onemogočil (na veselje brimnih Trzanov.)

Bolj je višal H. S. in vsem tovarisom strogo prepovedani alkohol. Poleg njega je z zanimanjem studiral polpasje obzaje Stajerskih Deželanov (Svalskih kaj-pak!) Čas tannstijih, Krasotic je H. S. kaj malo mamil. Vsekakor so bile od pasu navzdol in otrgadan pogledane mnogo mi Krasotse nego v lice in v pogovoru. Naj-lepsi med njimi bi se po pravici laskal: "Grlica!", saj je imela prelepo, mnogo obetajo-čo goloto.

In ta Krasna pokrajina — last teh poljudi? O Bog, zakaj takó?!

V pogovorih z iz Kuštemini vojniki je H. S. spoznal vse strahote fronte do najmanjše podrobnosti, zato se mu je lastna preskušnja zdela nepotrebna.

Glavna H. S. jeva skrb je bila superarbitracija. Po težkem prizadevanju si je nabral 3 zdravn. spricavala. Onembe vredno je spricavalo št. 2, ki mu očita "Skilpuje (Med priskavo je H. S. zdolgočasen potkilil na navzeto brhko "sestro").

Nemiselna "morija" v Žajflinku je bila za vseh muk navajene stare vojake = Knezovna. Ljube, ki so se kosali v bahanju s svojim ubijalstvom, so se kakor mali otroci malodane cimerili od nepremagljivega tomatozja in so se pravo voljno vplotali za žrave in za fronto sposobne, da se so mogli za 14 dni zateči materi domovini v Krilo. "Morija" je bila sistematična...

Dr. Tone Jamar je marširajoč s silo povlekel iz strelskega jarka. Le bedasto - srannim sleparjem je včasih v tali zagrožil: "Se v posteljah vas bodo nosili v jarke!"

Prihajale in odhajale so čudne prikazni. Ta ali oni je bil že bolj za pretek pripravljen, temeljito razsekani. Keri meda podobni nego Adamu v raja. Za nekatere bi komaj cunjari iz usmiljenja odvrnil nekaj stolčnikov pete.

H. S. kot vojak "ni vti- val prevelikega ugleda. Pri prvem raportu ga je od njega razgaljeni ned- poročnik naskočil: "Sie sind überhaupt ein großer Zivilist!" - Tovariši, ki so paradržali s svojimi juna- tori, so ga malodane zani- čevali, ker je večkrat iz- javil, da ga prav nič ne veseli, ljudi kar od kraja pobijati (briž pravične izbire), posebno pa ne v službi Moloha - Kapitala.

Fotko Zihelj i. dr. so pa svoje pripravljali pot za veleizdajstvo. Vojaska oblast jih je ščitila pred napadi od strani Stajerskih potvor, ki so "faneze" večkrat odlikovali s čast- nim naslovom, veleizdaj- niki.

Sitnega nadporočni- ka je H. S. uklenil s tem, da si je pridobil naklonje- nost gospe majorke (opro- stite! - zares le s pokazanjem plodov svojega peresa ino copica!)

Nadporočniku končno ni nič drugega preostalo, nego da je pri neki "Standes- reziziji" udano oz. kliknil: "Na, der hohe Herr laßt sich so nie sehen!"

Visoki gospod H. S. se je med tem zabaval v hrani jedrnatih Monakovčank in Teuffenbachu. (Oprostite, zlikovci! V vinskem hrani!)

Neke slučajno enodnevno odločnost nadporočnikovo je H. S. izrazil, za službeni izlet v Fudenburg. Zabili so mu, naj se vrne že isti dan. H. S. pa je za tri dni in tri noči utonil v brezmejnem veselju fudovega. 3. noč ga je ofi- cirska patrulja pod vodstvom nekega nadutega Rebolja Totalno nasutega zapisala. Poleg njega Ivana Carikarja ("Tiii, al' nusem res en fejt soldat!")

S. M. Peruzzijsa, Avg. Arselina, najlepšega fantja cele Kranjske, velikega, dobrotnika" fanezov, spretnega ponarejalca dovoljenj čez uro i. t. d. (...umerschänt, aber liab!...) i. dr.

H. S. so zastopaj iškali pri vseh Kompanijah v Fudenburgu.

V Žajflinku je usmiljena gospa majorka s svojo močeno roko zaščitila uboga dezerterja, ki so ga nato malo zasili! (Le 30 dni zapora v vojašnici.)

Ker pa H. S. je določeni lokal ni upogajal, se je preselil v lepši kraj, kjer si je im- proviziral svoj atelje - na zabavo vseh tovarišev in predstopnikov.

To je bil H. S. "najlepši čas vojaškega, službovanja". Blagor vojaške kuhinje (5 pidi pred nosom) je v obliki meri izrabil. ("Mačevanje!!!")

Zapor pa je odšel v voj. zapisniku.

3 dni pred koncem tega zapora so ga zgodaj zjutraj pobrali s postelje in so ga gnali v Gradec v garniz. bolnico. Spet v zapor - Kajpak!

(Ker mu je nekaj "dišalo", si je v boln. stranišču prej zglasal nekaj "muke" t. j. bankovcev v nočavico. (Za vsak slučaj, nič se ne ve...!))

Arestantje so ga sprejeli z velikim hrupom in so mu dajali nasvete in navodila, kako se na - najpraktičnejši način zblagui. H. S. se je otresal, na tistem pa se je odločil za zabaven "Verfolgungswahn".

Drugo jutro debet o priliki zdravniške vizite. H. S. se je skril pod ovejo, tresoč se po vsem životu. Zdravnik ga je s težavo privabil na dan, tolajen ga z milimi besedami in gladeč ga po glavi in po licu. Sta zdravnikova prastanja je sunkoma in hlastno odgovoril le, da ga hoče papež slovenske slikarje R. Jakopič uničiti, R. J. eva žena pa da ima povsod zveze in hujška zoper njega, a zdravnik da je hinavec!

To viziti so tovarishi H. S. ju častitali. Ta pa jih je začudeno debelo gledal.

(V nekaj dneh je H. S. spoznal značaje zdravnikov, pa se je odločil za druge metode „prodiranja“). Sel jim je nato na pol prta nasproti, drugo polovico pa je prepuštel zdravnikom.)

Neprestano se menjajoča družina v zapornih je bila velezanimiva. Renomirani tatovi, oblikovani vlomci, ugledni kufijani, veseli muzikantje, polblazni revari, pristni idijoti, sploh docela blazni vseh vrst, cela vrsta premetenih simulantov i. t. i.

Nekega Hrvatu (in se marsikomu) je pr. so je zmesala pravna zavest. Nekot je nekoga bacnil v morje, pa je dobil za nagrado le 8 dni samotne celice, a v tem slučaju je „pekel“ že 45 dni, „a za nič!“

Nikjer na svetu H. S. ni našel na ljudi, ki bi se nasproti njemu tako dostojno, uljudno in uslužno obnašali nego so se ti sloveči zločinci. Naravnost gentlemani! Celo ljubljanski fračkarji bi se mogli kaj lepega naučiti od njih, (če bi se hoteli-kajpak!) H. S. je govoril z njimi kot človek s človekom. (To so bili romani, drame!) O H. S. ju so dejali: „Dös is a Quifter!“

Vsako jutro so arestante čakali novice: Koga izmed znancev so obesili, koga ustrelili. — Prestevati so dneve svojega zapora in teknovali v opisovanju svojega „mučenstva“.

Posebno zanimivi so bili blazniki: eden je noč in dan molil, drugi je cel dan dozdevne muke lovil, tretji je venomer jokaje zahteval svojo obliko, da pojde „domov k svoji materi“, četrti se je oklical za albanskega cesarja in je razdeljeval ministerstva, peti je cele noči kled, hudice, k' se na kolesih pelajo čez močvirja, šesti si je narezal vrat z žlico, ki jo je bil nabrušil na robu postelje, sedmi se je poskušil s spodnjimi hlačami na klopi obesiti i. t. i. i. t. i.

Bosanski imam je „prepeval“ svoje sure, bolni stražnik-tržaski takim in brivec je spremljal na mandolini svoje laške popevke, neki hermafrodit pa se je zdaj cimeril, zdaj cvilil svoje pesnice v altu.

Justična straža je arestante zasidala in blagrovala za njih mirno zatistje, za dovoljno hrano, posebno pa za dobri kruh. Marsi katerega stražarja so dobri arestantje napitili. V zahvalo je straža arestante skromno zalagala s prepovedanim Tobakom.

Zdravniki so s Slovani vobče manj prijazno ravnali, Bošnjake pa so imeli kot trdovratne simulantje se celo „napikali.“ Ti ljudje bi se bili dali zares rajše ubiti nego da bi odnehali od svoje zakeknjenosti.

Posebno trdovratne grešnike so atermizirali in omamljene preskušali in izprašali.

Politične borbe seot tudi v bolnici niso počivale. V prijaznosti zmago-slavja so Nemci Slovonom obljubljali „Kozje molitve“ po vojski.

Prekletstvo ljubegni je polnilo tudi te prostore. Tu so se kuhali najdivjejši maščevalni naklepi, pripravljeni so se izvirni burni zapletki bodočih Krvanih zakon-skih in nezakon-skih dram.

H. S. je slej ko prej nestrastno preklinjal skrivnosti svetega skarabeya! Metisto pa mu je šepetal („Takorekoč“ — ne postikajte H. S. halucinacij, vi zlikovci!):

„Če se zaljubljenca čutita kot „enoto“, drug drugega popolnolast, drug drugega popolnolni organ: Kakšna plemenitost tisti v tem, da skrbis npr. za svoj nos? Ali li najvzvišenejša ljubegni med moškim in med žensko do skrajnosti pritrhan „grdi“ egoizem? Res, — recimo, „daruješ“ se drug drugemu, — a oba sta „eno“, — Kdo pa ne bi sam sebi vse najbolje privoščil?... Ali niso ženske, ki ljubijo vse moštvo, moški, ki ljubijo vse žensko, — edino pravi altruisti?... Ali li etično vzvišenejši mož, ki iz ljubegni do svoje poželjive žene pomaga njej z veseljem prave požrtvovalnosti, da mu natakne najobstirnejše nogove na čelo?... Ali li ljubegni, sv. zakon skrit ali očitno sedit dvojboj za popolno nadolado?... Dvojboj, v katerem zmaga večnoma vseh prijat polna

lisica, dasi morata na videz udana, s kožo ovčice pokrita?.. Ne vodi ovčica gatelaha = neqa volka na konopcu?.... Mi li huda zaljubljenost duševna bolezen, delinij?.. Ali nisi nekoč sam, romantični osel, zaverovan v mili obraz, riste, brezmedejne devičice" za nekaj časa popoluoma prepel, da je imela Kojje noge, zelo, zelo kosmate?.... Si gotov, da te "brucovstvo" nikdar več ne premeta?.... Mi li zvega umnega moža z neumno žensko, pametne žene z bedastimi maskimi - Se domija?.... Ne bi Kagal, ličnice pošte - lino nadarje zapreti v sanatorij? ..

In prijateljstvo?.... Je bil kdo kdaj prijatelj človeku, ki mu ni prijal, ki mu ni na en ali drug način služil, - bodisi da sta se tega popoluoma zavedala ali ne?....

Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!.... O vzvišeni egoist!.... In praktično!.... Zlobne, degenerirane ovce isčete, nadčloveka? a ste že našle človeka? Pa se predlagate ljubiti same sebe? ..

Take sitne muhe je H.S. preganjal z raznimi risanimi šalami, pri kupljivi predizpravnosti, ki je z njimi obklatil svojo skolio, - tudi 99. zdravnik. Samemu sebi tudi ni priznaval, - "jednaka pravica za vse!" Njegove fantastične, skibus prikriti, dvoimne zapletacije na za = lostni karneval svetovne vojne, na avstri. razmere v obče, na razmere v bolnici posebej, - so 99. zdravnik - čast jim! - dobro razumeli in ga krili s svojo diskretnostjo.

Veliko smeha je vzbudila njegovo poročilo o lastni vojaški in politični "Karjeri, (opremljeno s 16 slikami.) To je izročil zdravniku kot prilogo k svojememu aktu, čes da je sam o sebi pač najbolje informiran.

Korporal iz boln. pisarne, (Michael Oberstorfer), je k osemu temu početju pripomnil: "Weg'n dem Mensch'n Kom'm di' Doktoren an ganz'n Vurmittaag zu Kanon Arbeit net!.... So was kan ei'm normal'n Mensch'n net einfall'n!"

H.S. je te besede sluhajno slisal in je odgovoril: "Si'm ganz nor = mal'n Mensch'n fällt überhaupts ni ei'!"

Po 5 tednih preventivnega zapora, v sorha temeljite preiskave H.S. je zdravja z opazom na v ovažbi očitano simulativstvo je bil H.S. izpuščen.

Zdravniki so na podlagi dolgega zdrav. sprečevala najvišji voj. oblasti predlagali, naj H.S. četa iz vojaških list.

Višji zdravnik mu je častital: "Gratuliere! Es wäre schade, wenn Ihr Talent!"

Tako je H.S. zapustil bolnico, vsled "morije" oslabljen, a v bistvu zdrav. Sicer je bila navada, da je bolnik prinesel v bolnico eno bolezen, a odnesel najmanj tri.

V Zanjflinker so tovariši H.S. je hrupno sprejeli. Čudili so se, da je vislicam pošel in mu častitali s pristnimi, izbranimi "janegoviški" izrazi, ki niso bili laškani za višje vojaške gospode.

9. mayor je H.S. opominjal, naj se zadnjič dostojno, naj ga ne, "louni": "Sonst sprech sie mirbarmherzig ein!" (Ze spet!!!)

H.S. je poslal prijateljem v Judenburg sledeče poročilo:

Röntgen-Befund:

"großer Fremdkörper im Gehirn."

Po policijskih poizvedovanjih v ljubljani pri materi je bil H.S. nekaj tednov zatem črtan iz vojaških list. (Težka psihoza na podlagi hereditarne ga alkoholiizma.)

(Neki hudobni prijatelj je to trdil, da H.S. distimulira.)

Kljub priganjanju vojaške oblasti se je H.S. težko ločil od Judenburga. Nekaj dni se je še zibal na visokih valovih pijanega veselja. Slavna stražna kompanija mu je dala na omeje = no razpolago zalogo denarja in drugega prijetnega in koristnega blaga.

Ta kompanija se je v obič. imed vseh kompanij najbolj odlikovala v letnem boju s sovražni kom = alkoholi = lom - in z. reznim" spolom. Zares so bili vsi napori frontarje vprate = vanja nevedna malenkost v prime =

ri s hrabrostjo in vtrajnostjo judenburških stražnih junakov. Trdno so se držali tudi v uničevanju zalog pestim i. dr. in tako materovali romanijske svoje bratov frontarje - nad nasilnico Austrijo. Težko breme dijegega veselja so tudi kot ne = mestniki teh bratov volno in požrtvovalno prenašali. (Kulturo" so zaprli v temnico.)

Vseh njihovih slavnih polomij se v detajlni ti dotakniti ne utegnem. Tudi za njih samopoveljevalno, a po pravici zaslužno himno tu - žel - ni pristoje!

Edini disharmonični element v tem peklu veselja so bili razcapani, mrtva = ri, polžni invalidi in napolnivali, ki so se plazili po Judenburgu kot neke "memento bellum" za prežive veseljake. Saj za drugo rabo itak niso bili več.

V spremstvu ogromnega mačka - ne! - dvojega tigra! - se je H.S. pri = peljal v Ljubljano.

Vse pri starem! Le tu pa tam je bila kakšna "devica" nekoliko bolj napeta čez pas. Ta ali ona vesela deklica je zamenjala umazano in raz = tiganjo obleko z elegantno Toaletto in je omamno - radko dišala. Policijski nadkomisar dr. Skubl se je pri svojem postlu polagoma segnasil z nepre = glednim številom boljših in slabih gospodicev i. t. j.

Legije ranjenecov in invalidov, ki so popadale na Venerineu mejdanu, so željno
pucakovalе povratka dr. Demtarja v Ljubljano. ~
Vmebo so vršale čimdalje silnejše klatve ubogih in zateiranih. Orgije Krog glate-
ga teleta so prihajale čimdalje divjeje i. t. d.

Sploh morala, ki je prej le Tepala, je bila zdaj docela posumljena, slepa in gluha. Le slovanški politiki - oportunisti so blaženi gledali v nebo, sprekritžganima roka-
ma, in čakali, kdaj jim pač odneseš in preproječe naroda iz nebes.

Zdr. Skublom je po porredovanju svojih "agantov" sklenil skoro prijateljsko pre-
mirje. —

Risatelj G. Wied se je poglobil takoj ob začetku vojne. Revez ni prenesel razočaranja, da se je dal od „Kulture“ za nos vleči, ni prenesel neskladja med blago mirovno teorijo in kruto vojno prakso...

Ali izvira vsa nesreča človeštva le iz
megalo manije tistega pradedu, ki je prvi
začel hoditi po zadnjih stopajah, s prednjimi
pa je posegal po zvezdah, da jih skladi z neba?..

Saj ta poskus ne bi bil pretežak: razdalja med človekom in neposkravjenim šimpanzom vendar še ni nepremostljiva velika! ~
Vzajaj K naračoi! ~

Ne zmagajte glave nad menoj! ~
 Nisem se kar na slepo odločil, ja Vas, "pozabavcu" s temi stvarmi. ~
 Šele na prigovarjanje zločinstva sem posegel po peresu. ~
 Sprejmite stvar, kakor je mišljena in narejena. LAVORIK prav gotovo
 ne zahtevam zanj. Je čisto preprosta in prosta improvizacija. Vseeno.
 Če Vas kot takla veseli, dobro, hvala vam! Če Vas ne veseli, zločinstva
 moje iskreno sožalje!

Oprostite, da sili moja oreba v ospredje! Vem, da je to silno ne-
Kusno! Msem hotel tega, — primite q. založnika za uresa! —

Pa bom menda vendarle vsem potrezal. Ta ali oni prijatelj me bo morda celo prihvalil, ostali pa bodo vtigoali svojo Kritiko, svoje zmerjanje, svoje zgražanje!

Pozdrav! Vampr!
Ljubljana, 29. VII. 19

H. S. Kar

